

21-03-2016

Sagsnr.
2016-0062478

Dokumentnr.
2016-0062478-3

Sagsbehandler
Katrine Ly

Bilag 6: TMF Anlægsanalyse 2016 Anvendelse af sociale klausuler

Indledning

Dette baggrundsnotat vil kort beskrive, hvordan Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF) anvender sociale klausuler, når der vælges entreprenører/leverandører til anlægsprojekter.

Notatet beskriver, hvorfor TMF ikke lægger vægt på virksomheders overholdelse af sociale klausuler i forbindelse med udvælgelsen. Og hvordan TMF vil anvende sociale klausuler i forbindelse med de fremtidige partnerskabsaftaler/rammeaftaler, som forvaltningen forventes af indgå på baggrund af den vedtagne anlægsanalyse.

Opgaver som udbydes efter EU-udbudsreglerne

Hvis der indkøbes varer eller tjenesteydelser for ca. 1.5 mio. kr. eller derover, eller bygge- og anlægsopgaver for ca. 38 mio. kr. eller derover, vil ydelserne skulle udbydes i EU-udbud. Ved EU-udbud gennemføres der således altid en offentlig proces, hvor alle virksomheder kan deltage.

Efter EU-udbudsreglerne er der meget begrænset adgang til at benytte sociale hensyn som *udvælgelseskriterium*. Dette vil kun være en mulighed, hvis der er tale om en kontrakt, som kræver særlig erfaring på det sociale område. Til gengæld er det muligt at anvende sociale klausuler i forbindelse med *tildeling* af kontrakten eller som et kontraktvilkår, hvis den sociale klausul kan knyttes til kontraktens genstand (modsat virksomhedens organisation og ledelse).

Ved alle udbud af bygge- og anlægsarbejder, som er omfattet EU-udbudsreglerne, stilles der krav om beskæftigelse af lærlinge.

Opgaver som udbydes efter de nationale regler

Opgaver, der beløbsmæssigt ligger under tærskelværdierne i udbudsdirektivet, udbydes som angivet i skemaet nedenfor:

Ydelser:	Udbudsform(er)	Udvælgelse af tilbudsgivere
Varer/tjenesteydelser under kr. 1,5 mio.	Tilbudsindhentning	TMF udvælger egnede
Bygge- og anlægsopgaver under kr. 38 mio.	Offentlig <u>eller</u> indbudt licitation efter Tilbudsloven	Offentlig licitation – alle kan deltage Indbudt licitation – TMF udvælger egnede

Jura, Udbud og Entreprise

Islands Brygge 37, 1-5
sal
Postboks 339
2300 København S

Telefon
2056 7638

E-mail
CX9E@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

Generelt om udvælgelse:

Ved udbud af bygge- og anlægsopgaver og tilknyttede rådgiverydelser mv. er der ofte tale om komplicerede ydelser, som det er omkostningstungt at afgive tilbud på. Derfor er både TMF og de private virksomheder interesserede i at holde transaktionsomkostningerne nede og for virksomhedernes vedkommende sikre en vis chance for at vinde et udbud, hvorfor forvaltningen først udvælger et antal (typisk 3 eller 5) egnede virksomheder, der får lov til at byde på kontrakten. Udvælgelsen sker enten efter:

- En offentlig proces, hvor virksomhederne kan ansøge om at blive udvalgt, eller,
- En indbudt proces (tilbudsindhentning eller indbudt licitation), ved at TMF selv indbyder virksomheder, der vurderes egnede til den konkrete opgave.

Ved en indbudt proces, udvælges virksomhederne på baggrund af projektlederens og forvaltningens tekniske rådgivers erfaringer og kendskab til markedet. Forvaltningen har her fokus på, at indbyde en varierende skare af virksomheder, samt at det konkrete projekts indhold og størrelse skal matche profilen på de indbudte virksomheder (små og mellemstore virksomheder (SMV), specialarbejder mv.).

Forvaltningen vurderer, at det typisk vil kræve ca. 1 måneds længere udbudsproces, hvis udvælgelsen skal ske via en offentlig proces.

Indbudt licitation (bygge- og anlægsarbejder)

For at kunne eksekvere hurtigere gennemføres udbud af bygge- og anlægsarbejder som en indbudt licitation. Kommunen har ikke en liste, som der arbejdes med. Det vil i øvrigt være i strid med de nationale udbudsregler. Virksomhederne skal udvælges på baggrund af saglige, objektive og ikke diskriminerende kriterier.

I praksis sker udvælgelsen således, at projektlederen, byggelederen og den til opgaven tilknyttede rådgiver kommer med forskellige bud på virksomheder, som drøftes i forhold til opgavens omfang og karakter. Da der ved denne type udbud ofte er tale om mindre opgaver, vil der ofte være et fokus på at tilgodese SMV'er eller virksomheder, som ikke tidligere har arbejdet for kommunen eller nystartede virksomheder, således at det ikke altid er den samme kreds af virksomheder, der arbejder på forvaltningens opgaver, da det øger risikoen for karteldannelse.

Ved udvælgelsen af virksomhederne drøftes det, om den har fagligheden til at løfte opgaven og kan tilbyde tilstrækkelige

ressourcer til, at opgaven kan gennemføres indenfor den planlagte tid. Derudover vurderer forvaltningen, om virksomheden anses for at have tilstrækkelig økonomisk styrke – særligt ved større og længerevarende projekter.

Brug af sociale klausuler som udvælgelseskrITERIUM

Der er flere årsager til at forvaltningen ikke anvender sociale klausuler som et udvælgelseskrITERIUM.

Efter de nationale regler er der ikke de samme begrænsninger mod at anvende sociale klausuler som et udvælgelseskrITERIUM, som efter EU-reglerne, men EU-reglerne er ofte en god guideline for, hvordan principperne i de nationale regler skal fortolkes.

Sociale klausuler som et udvælgelseskrITERIUM kan være vanskeligt at opfylde for små og nystartede virksomheder eller virksomheder som ikke tidligere har arbejdet for kommunen, og det vil derfor ligge på grænsen af, om det er et sagligt og ikke diskriminerende krITERIUM.

Udvælgelsen baserer sig alene på tidligere ydelser, som virksomheden har leveret til andre bygherre, mens tildelingen baserer sig på fremtidige ydelser, som virksomheden skal levere til Københavns Kommune

Ligesom ved EU-udbud er der også ved udbud efter de nationale regler forbud mod at anvende de samme krITERIER i forbindelse med udvælgelse og tildeling. Forvaltningen har på flere sager udbudt efter de nationale regler anvendt antallet af lærlinge som tildelingskrITERIUM, hvor virksomhederne konkurrerer på, hvor mange lærlinge de kan tilbyde. Dette oplever forvaltningen fungerer rigtig godt.

Forvaltningen har endnu ikke oplevet, at de virksomheder, som forvaltningen samarbejder med ikke opfylder kravene i kontrakten vedrørende sociale klausuler. På lidt større opgaver indgår sociale klausuler selvfølgelig som et kontraktvilkår.

Når forvaltningen undlader at bruge sociale klausuler som et udvælgelseskrITERIUM, er det dels fordi det vurderes, at et sådant krav ligger på kant af at være sagligt og ikke diskriminerende, og dels fordi forvaltningen gerne vil kunne samarbejde med virksomheder, som ikke tidligere har haft lærlinge, men som nu via forvaltningens tildelingskrITERIUM og kontraktvilkår vælger at få lærlinge tilknyttet. På den måde er kommunens udbud med til, at motivere virksomheder til at få en social profil, frem for på forhånd at udelukke dem, fordi de ikke har haft det tidligere.

Når forvaltningen anvender lærlinge som et kontraktvilkår eller som et tildelingskriterium, kommer det automatisk de virksomheder som allerede har lærling ansat til gode. Da der ikke krav om, at der skal ansættes "nye" lærlinge vil virksomheder, som i forvejen har ansat lærlinge let kunne opfylde kommunens kontraktvilkår, og også forholdsvis let kunne score point, når lærlinge anvendes som et tildelingskriterium, hvorimod virksomheder uden lærlinge skal gøre en del mere arbejde for at kunne vinde udbuddet og opfylde kontrakten. Derfor tilgodeser den måde der udbydes på i dag allerede virksomheder som har lærlinge ansat, uden at forvaltningen udelukker virksomheder uden lærlinge, så der i fremtiden vil være endnu flere virksomheder, som har lærlinge ansat.

Brug af sociale klausuler ved strategiske partnerskaber/rammeaftaler.

Hvis kommunen udbyder bygge- og anlægsarbejder i partnerskabsaftaler/rammeaftaler kan sociale klausuler indarbejdes på forskellig måde alt efter opgavens størrelse og kendskabet til opgave.

Er der tale om partnerskabsaftaler, hvor opgavernes omfang og økonomi er kendt på forhånd, vil der i den kontrakt som udbydes være fastsat det antal lærlinge, der som minimum skal være tilknyttet under udførelsen. Der udover vil det alt efter opgavens art, blive overvejet om lærlinge skal være et tildelingskriterium i forbindelse med udbuddet. I disse overvejelser indgår, om det er en opgave med mange "mandetimer", hvor der med fordel kan beskæftiges mange lærlinge.

Indgås der en rammeaftale, hvor opgavens omfang ikke er kendt, vil der i kommunens kontrakt være et krav om, at der skal være lærlinge på opgaver, som tildeles på rammeaftalen, når de falder ind under reglerne om anvendelse af lærlinge. På mindre opgaver vil der i stedet være et krav om, at virksomheden deltager i et møde med forvaltningen om ansættelse af lærlinge.

Der vil således være det samme høje fokus på lærlinge på rammeaftaler og partnerskabsaftaler, som der er på alle andre opgaver.